KLIMA UČITELSKÉHO SBORU V PRAXI

Monika Součková

Klíčová slova: učitelský sbor, sociální klima učitelského sboru, dotazník KUS, případová studie

Cílem příspěvku je ukázat na jednotlivých příkladech škol možnosti praktického využití dotazníku KUS, tedy jak zadání dotazníku KUS a jeho vyhodnocení pomůže školu poznat, popsat její silné stránky i problémy. Toto použití dotazníku KUS je vhodné jak pro pedagogický výzkum, tak i pro vedení dané školy. Budou ukázána obě využití.

Pro popis základní školy jako organizace a charakterizaci stavu, ve kterém se škola nachází, v současnosti neexistují u nás vhodné, konsenzuálně uznávané charakteristiky. Nejen pro kvalitativní výzkumy školy by bylo vhodné mít k dispozici kvantitativní charakteristiky, které by danou školu umožnily zařadit do kontextu ostatních škol. Jednou z těchto charakteristik může být klima učitelského sboru. Klima učitelského sboru je specifičtější fenomén než klima školy a není možné je vzájemně ztotožňovat. Výzkumy však prokazují, že vztahy mezi učiteli, kteří interagují velmi úzce jak s vedením školy, tak i se žáky a jejich rodiči, mají klíčový vliv na celkové klima školy (Urbánek, 2008; Urbánek, Dvořák & Starý 2014). Učitelský sbor je také možné považovat za nositele přetrvávající identity školy. Proto i v tomto výzkumu považujeme sociální klima učitelského sboru za důležitou charakteristiku, vhodnou pro popis stavu školy.

V rámci standardizace a při dalším využívání dotazníku KUS byl nashromážděn dostatečně velký soubor dat z českých základních škol. Srovnání s těmito daty (Urbánek & Chvál, 2012) nám umožňuje blíže interpretovat výsledky šetření dotazníkem KUS na konkrétní škole a zařadit tyto výsledky do kontextu ostatních základních škol v ČR. Aby to bylo možné, vytváříme soubor základních typů sociálního klimatu učitelských sborů na českých školách – to je cílem této fáze výzkumu.

V příspěvku budou prezentovány tři případové studie základních škol. Na těchto třech příkladech jsou dobře patrné možnosti i limity praktického využití dotazníku KUS.

Bibliografie

Urbánek, P. (2008). Klima učitelských sborů v případové studii základní školy. *Orbis scholae*, 2(3), 87-106.

Urbánek, P. & Chvál, M. (2012). *Klima učitelského sboru. Dotazník pro učitele*. Praha: NÚV. Dostupné z http://www.nuv.cz/file/62/

Urbánek, P., Dvořák, D. & Starý, K. (2014). Dynamika sociálního klimatu učitelských sborů v době reformy. *Orbis scholae*, 8(1), 65-77.